

»Heimdal« har trods sit gennemgående ret ringe medlemstal fået betydelig indflydelse på udviklingen i Sønderjylland. De unge studenter har gennem årene været grebet af en glødende interesse for arbejdet dernede, har med begejstring og offervilje gjort en indsats for at styrke danskheden sydfor Kongeaen. 200.000 bøger er sendt afsted, og 28.000 danske stile er blevet rettet, deraf 10.000 i Sydslesvig efter genforeningen. Mange af vore bedste forkæmpere for Sønderjyllands danskhed er begyndt som stilerettere eller bogindsamlere i »Heimdal«.

Mange af »Heimdal«-studenterne har været grebet af tanken om, at Sydslesvig eller dele deraf skulde med til Danmark. I de bevægede år 1918—20 blev der gjort et stort arbejde i tilknytning til »Mellemslesvigsk Udvalg« og i opposition til H. P. Hanssens politik. Man kunde i og for sig have ønsket, at Fanøs skildring af disse vigtige år i foreningens historie havde været mere udførlig.

Da den anden verdenskrigs afslutning stundede til, begyndte grænsespørgsmålet atter at blive diskuteret indenfor de interesserede kredse. »Heimdal« var knyttet til Sydslesvigsk Udvalg, der oprettedes i 1944, og som foreningens formand var Kisbye Møller medlem af udvalget. Hans redegørelse for hele Sydslesvig-arbejdet før 5. maj — både i Danmark og i Sverige, hvortil han senere måtte flygte — bygger således på hans egne oplevelser og er et interessant og vægtigt bidrag til belysning af forspillet til den kamp om Sydslesvig, som kom til at præge de første år efter besættelsen, en kamp, som må optage enhver dansk, hvad enten han er enig eller uenig med Sydslesvigsk Udvalg og flertallet af »Heimdal«s medlemmer.

J. H.

Salomon J. Frifelt & T. Tobiassen Kragelund: »Sognets Veteraner. Fra Krigsaar og Arbejdsaar«. (Gyldendal 1946).

Memoirer har altid været yndet Læsning. De fleste Memoirer er skrevet af højtstaaende, betydende Mænd, Statsmænd, Forfattere og Videnskabsmænd. Men ogsaa jævne Folk kan have levet et Liv, der er værd at høre om. Vanske-

ligheden er her den at faa Oplevelserne bragt i læseværdig Form. Godt er det da, naar en anden kan og vil føre Pennen.

Saadanne Memoirer er det, der foreligger i Salomon Frifelts og Tobiassen Kragelunds Bog »Sognets Veteraner«, Erindringer skrevet »med ført Pen«. De to Forfattere har lyttet til de gamles Beretninger med en Ærbødighed som den, hvormed en Søn hører paa sin Faders Fortællinger om sin Ungdom, og har nedskrevet dem med en Kunstners Haand.

Bogen bærer Undertitlen »Fra Krigsaar og Arbejdsaar«. Frifelt gengiver, hvad han som ung Journalist har hørt Veteraner fra de to slesvigske Krige fortælle om Slaget ved Fredericia og Kampene ved Sankelmark og Dybbøl. Og som den Digter han er, forstaar han at gøre Stoffet lyslevende.

Tobiassen Kragelund fortæller om Arbejdets Veteraner, Landsbyskomageren, Træskomanden og Tærskeren. Hans Viden om gamle Dages Arbejdsforhold og Haandværks- og Husflidsforhold er stor, og saa forstaar han at fortælle og beriger ens Viden om Fortidens Dagligliv.

Bogen hører ikke til de epokegørende kulturhistoriske Værker, men den bringer et pietetsfuldt Billede fra en Tid, der svandt og aldrig vender tilbage.

Carl Lindberg Nielsen.

Salomon J. Frifelt & T. Tobiassen Kragelund: »Højt paa Straa«. (Gyldendal 1947).

Med denne Bog, den tolvte i Rækken, har de to flittige Forfattere fortsat deres Skildringer af gammel Almuekultur og jydsk Bondesind.

Salomon Frifelt indleder med at fortælle om Tækkemanden Lille Lavs. Skildringen maa vist henregnes til Kategorien »Dichtung und Wahrheit«, mest det første.

Langt værdifuldere er Tobiassen Kragelunds Redegørelse for Tækkemandens Arbejde. Forfatteren fortæller udførligt om Fremgangsmaaden ved Tækning med Straa og de Redskaber, der brugtes ved Arbejdet. Skildringen er levende og